

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ได้คะแนน O-NET ต่ำ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ได้คะแนน O-NET ต่ำ (๒) เพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหาให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ได้คะแนน O-NET ต่ำ

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ที่ได้คะแนนเฉลี่ย O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๑ ต่ำกว่า ร้อยละ ๓๑ ในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ รวม ๓๒ โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้ (๑) ความพร้อมของนักเรียนด้านความรู้ตามหลักสูตร (๒) การเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (๓) ความตั้งใจในการทำข้อสอบของนักเรียน (๔) การจัดการเรียนการสอนของครู (๕) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (๖) บทบาทของผู้ปกครอง และ (๗) บรรยากาศการสอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินการศึกษา มี ๓ ฉบับ คือ (๑) แบบสอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ (๒) แบบบันทึกข้อมูลจากการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานและการสัมภาษณ์ และ (๓) ประเด็นคำถามในการประชุมเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ต่ำ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอน สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ และจัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนได้คะแนน O-NET ต่ำ โดยนำประเด็นข้อค้นพบที่ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ และตรวจสอบเอกสารหลักฐาน มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ข้อมูลเชิงคุณลักษณะใช้วิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และสังเคราะห์ข้อความ

ผลการวิจัย ได้ข้อค้นพบ ดังนี้

๑. สาเหตุที่ทำให้คะแนนสอบ O-NET ต่ำ

๑.๑ ตัวแปรที่อาจเป็นสาเหตุทำให้คะแนนสอบ O-NET ต่ำ ได้แก่ (๑) พื้นฐานความรู้ในชั้น ป.๕ (๒) การไม่ได้อ่านหนังสือทบทวนความรู้ก่อนสอบหรืออ่านหนังสือก่อนสอบน้อย (๓) นักเรียนไม่ได้ตั้งใจทำข้อสอบให้เต็มที่ตามเวลาที่มี (๔) การที่ครูไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ด้วยตนเอง (๕) การที่ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ชั่วโมงสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป การนิเทศภายในที่ยังไม่เน้นการจัดการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนที่ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (๖) การที่ผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้ติดตามการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิดปล่อยให้ครูดูแลการเรียนของตนเอง ไม่สามารถสอนการบ้านนักเรียน ไม่ได้ให้กำลังใจ อบรม สั่งสอน ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด (๗) การที่กรรมการไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องในการระบายกระดาษคำตอบของนักเรียน และการไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุจริตในการสอบ

๑.๒ ข้อค้นพบอื่นๆ คือ การเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูไม่ครบชั้น และได้รับการประเมินภายนอกรอบสองในช่วงก่อนหรือระหว่างการสอบ O-NET

๑.๓ สาเหตุที่นักเรียนได้คะแนนสอบ O-NET ต่ำ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์จากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ประมาณร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป กล่าวถึง มีดังนี้

ด้านนักเรียน นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน ตั้งแต่อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง อ่านได้แต่ไม่เข้าใจ อ่านออกแต่วิเคราะห์โจทย์ไม่ได้ ไม่ตั้งใจทำข้อสอบ ทำข้อสอบเสร็จเร็ว สภาพครอบครัวของนักเรียนไม่เอื้อต่อการเรียน (เช่น ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่อ่านหนังสือไม่ออก ความรู้ น้อยไม่สามารถสอนการบ้านได้ ไม่ได้กวดขันเรื่องการเรียนเป็นต้น) นักเรียนไม่สนใจเรียนไม่ตั้งใจเรียน พื้นฐานความรู้ของนักเรียนไม่ดี

ด้านครู ครูมีภาระงานมาก มีเวลาให้นักเรียนน้อย ไม่ได้ติดตามผลนักเรียนอย่างเต็มที่ ขาดครูทำให้อุดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ครูยังขาดประสบการณ์และศักยภาพในการจัดการเรียน การสอน ครูสอนไม่เต็มที่ด้วยสาเหตุต่างๆ ขาดการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ ครูอยู่ในระหว่างการ ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ

ด้านอื่นๆ คือ ข้อสอบยาก ช่วงสอบโรงเรียนเข้ารับการประเมินภายนอก รอบสองจาก สมศ.

๒. ผลการประชุมเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนน O-NET ต่ำ

ประเด็นคำถาม ๑) จะมีวิธีการบริหารจัดการอย่างไร ในสภาวะที่มีครูไม่ครบชั้น วิชาเอกไม่ครบทุกกลุ่มสาระให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีความสุขในการสอน นักเรียนสนุกกับการเรียน

แนวคิด/แนวทางในการบริหารจัดการ

กรณีครูไม่ครบชั้น

(๑) ยุบรวมโรงเรียนตามแนวคิด ๑ ตำบล ๑-๒ โรงเรียนประถมศึกษา

(๒) จัดโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันเป็นโรงเรียนเครือข่าย เชิญชวนครูที่มีความรู้ความสามารถและเสียสละช่วยเวียสอนให้กับโรงเรียนเครือข่ายในวิชาที่ถนัด

(๓) จัดสอนแบบคละชั้น โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้คละชั้นที่ สพฐ. จัดทำให้
(๔) จัดสอนแบบบูรณาการกลุ่มสาระ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการที่
สพฐ. จัดทำให้

(๕) ใช้การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม
(๖) สพท. ตัดอัตรากำลังที่ถูกยุบ ย้าย หรือเกษียณไปตั้งที่โรงเรียนที่ขาดแคลนครู
(๗) สพท. เกลี่ยอัตรากำลังจากโรงเรียนที่อัตรากำลังเกินเกณฑ์ไปยังโรงเรียนที่
ขาดแคลนครู ทั้งครูผู้สอนและพนักงานธุรการ

(๘) สพท. คืบตำแหน่งที่ย้าย โอน หรือเกษียณให้โรงเรียนที่ขาดแคลนครูโดยเร็ว
และช่วยติดตามกรณีชื่อย้ายมาลงในตำแหน่งเป็นเวลานานแล้วแต่ตัวบุคคลยังไม่มาปฏิบัติงาน

กรณีครูสอนไม่ตรงวิชาเอก

(๑) โรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาองค์ความรู้ เทคนิควิธีการจัดการ
เรียนรู้ในวิชาที่ต้องสอนไม่ตรงวิชาเอก

(๒) ในวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ
คอมพิวเตอร์ จัดครูที่ ตรงวิชาเอก หรือครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าสอนเวียน ส่วนวิชาอื่นๆ ครูประจำ
ชั้นเป็นผู้สอนโดยอาจใช้การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เป็นเครื่องช่วย

(๓) ขอความอนุเคราะห์วิทยากรที่มีความรู้จากโรงเรียนอื่นมาช่วยสอนโดย
โรงเรียนอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทาง

ประเด็นคำถาม ๒) จะมีวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร ให้นักเรียนที่มีความพร้อมแตกต่างกันได้
เรียนรู้และบรรลุมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด

แนวคิด/แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

(๑) โรงเรียนบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
สูงสุด เน้นการรู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างรอบด้าน และมุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีความเข้มแข็ง
สมบูรณ์ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย และมีสติปัญญาในการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐาน
ความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้

(๒) โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่อง
หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลตามมาตรฐาน
การเรียนรู้ และนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้นำความรู้ไปปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และบรรลุ
มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร

(๓) โรงเรียนจัดระบบนิเทศภายใน เน้นการนิเทศการเรียนการสอนโดยผู้บริหาร
โรงเรียนและเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีโอกาสเยี่ยมชมชั้นเรียนอื่นๆ เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้และ
ใช้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลดีแก่นักเรียนยิ่งขึ้น

(๔) โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ให้ครูจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เน้นการลงมือปฏิบัติจริง

(๕) ครูผู้สอนใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจโดยใช้สื่ออย่าง หลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรมและปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ฝึกให้นักเรียน รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม ครูเสริมแรงโดยคำพูดและรางวัลตามโอกาสและสถานการณ์ที่เหมาะสม

(๖) ครูเน้นการวัดและประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนา โดยวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบการบรรลุผลการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด แล้วชี้ข้อบกพร่อง/จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้นักเรียนได้แก้ไขหรือจัดการ ซ่อมเสริมทันทีด้วยวิธีการที่เหมาะสม อาจใช้เพื่อนสอนเพื่อน

(๗) โรงเรียนจัดค่ายซ่อมเสริมไว้ในตารางสอนสำหรับปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ของนักเรียนที่ไม่บรรลุผลการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ และเสริมเพิ่มเติมให้นักเรียนที่บรรลุ แล้วได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีต่างๆ ตามความเหมาะสม ใช้เทคนิค การจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ใช้เพื่อนสอนเพื่อน พี่สอนน้อง

ประเด็นคำถาม ๓) จะมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร ให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินต่างๆ อยู่เสมอ

โดยไม่กระทบต่อวิถีชีวิตปกติของโรงเรียน

แนวคิด/แนวทางในการบริหารจัดการ

(๑) โรงเรียนทบทวนความรู้ความเข้าใจเรื่องการค้าดำเนินงานตามระบบประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนแก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดำเนินการงานทุกอย่างของโรงเรียนให้ เกิดคุณภาพ

(๒) ผู้บริหารโรงเรียนนำครูศึกษาทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ. ๑๘ มาตรฐาน และ สมศ. ๑๔ มาตรฐาน) สำหรับยึดเป็นเป้าหมาย ในการดำเนินงานของโรงเรียน

(๓) โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเป้าหมายในการพัฒนาและวางแผนพัฒนาโดยอาศัยข้อมูลผลการประเมินต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมา ได้แก่ ผลการประเมินตนเองประจำปี (รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี การศึกษา SAR) ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา (NT, O-NET, LAS) ผลการประเมิน ภายนอกจาก สมศ. เป็นต้น โดยเชื่อมโยงกับงานปกติของโรงเรียน

(๔) ผู้บริหารโรงเรียนกำกับติดตามการค้าดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีการประเมินระหว่างปฏิบัติเพื่อปรับปรุงแก้ไขการค้าดำเนินงานให้ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน สะดวกในการเรียกใช้

(๖) สพท. จัดกรอบการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อสะดวกแก่โรงเรียนในการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกัน

(๗) สพท.บูรณาการการประเมินโรงเรียนในเรื่องต่างๆ เข้าด้วยกัน และประเมินในคราวเดียวกันเพื่อความสะดวกแก่โรงเรียนในการรับการประเมิน

ประเด็นคำถาม ๔) ทำอย่างไร การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะไม่ว่าระดับใดจึงจะส่งผลทางบวกต่อผู้เกี่ยวข้อง

แนวคิด/แนวทางในการดำเนินการ

(๑) ผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะควรเป็นผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานที่เกิดจากการพัฒนาการเรียนการสอนจนเห็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างชัดเจน

(๒) ผู้จัดทำผลงานทางวิชาการมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ พัฒนาผลงานทางวิชาการไปพร้อมๆ กับการทำงานปกติ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับงานปกติ

(๓) มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาผลการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของแนวทางในการแก้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนน O-NET ต่ำ และนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนของตน

๒. โรงเรียนอื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ และเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขและป้องกันปัญหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนน O-NET ต่ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนน O-NET ต่ำคือ ความสามารถในการอ่าน ฉะนั้น น่าจะทำการวิจัยซ้ำโดยเพิ่มตัวแปรความสามารถในการอ่านและหาวิธีวัดความสามารถในการอ่านที่เหมาะสม

๒. ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้คือการรวบรวมข้อมูลเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖
ไปแล้ว ทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่สมบูรณ์ ฉะนั้น น่าจะทำการวิจัยซ้ำโดยเพิ่มตัวแปรเจตคติต่อวิชาและ
เจตคติต่อครูผู้สอน โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ ในช่วงก่อนสอบO-NET
ในปีการศึกษานั้น